OPERATIE CERBERUS

Sander Aarts bij Boekerij:

Niet te breken
Missie mindset
De moed om te leiden
Sterk

Operatie Hydra
Operatie Cerberus

boekerij.nl

SANDER AARTS

OPERATIE CERBERUS

Als een groep rederijen verdacht vaak slachtoffer is van piraterij, moet oud-Special Forces-leider Tom Stoutenbeek met zijn team in actie komen

ISBN 978-90-225-9491-9
ISBN 978-94-023-2853-0 (e-book)
ISBN 978-90-492-1316-9 (audio)
NUR 330

Omslagontwerp: Bürosüd
Auteursfoto: © Frank Ruiter
Zetwerk: Elgraphic

© 2027 Sander Aarts, Ed van Eeden en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

1

De Golf van Aden, augustus 2025

Op de brug van de MV Maasborg wint de warmte het van de airco. De lichten zijn gedimd, de schermen zoemen zacht, de geur van koffie hangt nog in de lucht. Buiten valt de avond. De zon zakt weg achter de ruige kustlijn van Puntland; het water glanst koperrood in de schemering.

Kapitein Jan van der Vliet staat bij het radarscherm, handen op zijn rug gevouwen. Hij heeft zijn pet afgenomen, een grijze lok hangt over zijn voorhoofd.

De zee is kalm. De radar toont slechts leegte. Het AIS, het Automatic Identification System, laat alleen schepen zien die zelf een signaal uitzenden: drie tankers in de verte, richting Suez. Wie niet zendt, blijft onzichtbaar.

Hij checkt de klok: 18.41 lokale tijd.

'Laatste ronde gedaan?' vraagt hij zonder zich om te draaien.

Jippe Hoekstra, begin dertig, is de eerste stuurman. Hij staat schuin achter de kapitein aan stuurboord, bij de VHF – de Very High Frequency-marifoon – en de radar, en

knikt. ‘Het beveiligingsteam heeft net gerapporteerd. Alles veilig. Camera’s draaien. Westzijde vrij zicht.’

Van der Vliet tuurt naar de horizon. Er hangt iets in de lucht wat hij niet vertrouwt. Twee decennia op zee hebben hem één ding geleerd: het is meestal rustig, maar het is nooit stil. En op dit moment is het té stil.

Hij drukt de intercom in. ‘Securitycheck. Bericht van de brug. Alles rustig aan dek?’

Een paar tellen volgt er geen geluid.

Dan kraakt de intercom. ‘Beveiligingsteam hier. Zojuist ronde gelopen. Geen bijzonderheden. Alles onder controle.’

Hij loopt langzaam een halve cirkel en werpt een blik op de vier hoofdschermen: radar, koersinformatie, CCTV en de navigatieapp met satellietverbinding. Alles klopt. En tóch.

Drie stippen verschijnen tegelijk aan de rand van de radarsweep. Klein. Snel. Onregelmatig spoor.

Hij fronst. ‘Daar. Zie je dat?’ Zijn stem is vlak, geconcentreerd.

De stuurman buigt voorover. ‘Nog geen AIS-info. Maar ze komen snel dichterbij.’

‘Zoom in. Wat is hun snelheid?’

‘Tussen de achtentwintig en dertig knopen. En… ze varen zigzag.’

Van der Vliet zegt niets. Razendsnelle skiffs, zigzaggend om geen duidelijk radarbeeld te geven. Dit zijn geen vissers.

Hij drukt op de knop. ‘Alarmstatus geel. Activeer het citadelprotocol.’

De stuurman schreeuwt bevestigend. De lichten op de brug kleuren rood. Een zwak pulserend alarm gaat af. Lut-

tele seconden later klinkt de melding over het hele schip: '*Security alert. All crew proceed to safe zones. Citadel protocol activated.*'

Van der Vliet pakt de intercom. 'Beveiligingsteam, drie skiffs op hoge snelheid. Richting bakboord achter. Visueel contact?'

'Bevestigd, brug. Twee man paraat op het achterdek. Posities ingenomen. Eén skiff wijkt uit naar bakboord; afleider.'

Op het CCTV-scherm schiet een rubberen boot met buitenboordmotor voorbij. Rakelings langs de boeg, laag in het water, en Van der Vliet ziet nog net dat er twee man voorin plat liggen. De tweede skiff verdwijnt achter de containerstapel richting de hekzijde. De derde komt diagonaal van stuurboord, recht op de verschansing midscheeps af. De vaarlijnen zijn strak, de manoeuvres economisch. Er klinkt geen gejoel.

'Ze gaan aan dek komen,' constateert Van der Vliet. 'Sluit de brug af. Vergrendel alle toegangen.'

De stuurman tikt op het paneel van het afsluitsysteem. Het slot van de brugdeur valt hoorbaar in de sponning.

Van der Vliet drukt de verzonken SSAS-knop onder de console in, waardoor er een stil alarm naar de wal verzonden wordt. Een icoontje op het scherm knippert even en stabiliseert. Verstuurd.

'Kanaal zestien,' zegt hij. 'Kort bericht.'

De stuurman pakt de marifoon. 'All stations, MV Maasborg. *Suspicious fast crafts approaching. Position...*' Hij leest de coördinaten voor. '*We are implementing BMP measures. Request any naval unit in vicinity to monitor.*'

Geen antwoord. Hij herhaalt de noodoproep op VHF-kanaal 16. De ether zit vol met ruis en routineberichten.

Van buiten klinkt vervolgens een doffe knal, die Van der Vliet voelt tot in zijn borstkas. Kort daarna een scherp, droog schot.

Een schreeuw, dan nog een, dan stilte. Nog een schot.

Op het CCTV-scherm aan de hekzijde ziet de kapitein een van de beveiligers bewegingsloos bij een stapel containers liggen. Geen bloed zichtbaar. Naast hem staat een aanvaller. Hij draagt zwarte kleding, een helm met opgeklapte nachtkijker, handschoenen en een headset met een microfoon bij zijn kaak. Hij houdt zijn geweer horizontaal, vlak bij de lijn van zijn schouder. Hij geeft korte commando's in het Engels: 'Rechts. Links veilig. Brug.'

'Weg van de ramen,' beveelt Van der Vliet. Hij doet een stap opzij, ziet in een flits hoe een grijphaak over de verschansing klapt. Een geïmproviseerde haakladder schiet omhoog, in één keer vast. Twee klimmers komen geroutineerd naar boven.

'Situatie?' vraagt hij in de intercom. De eerste stuurman drukt de PTT in en stuurt het bericht opnieuw uit op VHF 16.

Geen antwoord. Hij herhaalt de noodoproep op VHF-kanaal 16.

Op een van de camerabeelden rennen twee bemanningsleden richting de citadeldeur, reddingsvesten halfdicht. Een van hen keert zich om en gebaart. Dan wordt de camera door iemand weggedraaid en is er alleen nog de lucht zichtbaar.

De stuurman slikt. 'Ik kreeg net bericht van de citadel: ze zitten nog niet vol.'

'Blijven omroepen,' zegt Van der Vliet. 'Citadel. Nu.'

Over het omroepsysteem: '*Security alert. All crew to safe zones. Citadel protocol remains in effect.*'

Op het CCTV-scherm verschijnt de derde skiff weer. Die komt niet dichterbij. Hij blijft ter hoogte van de boeg hangen, motor stationair, klaar om werplijnen op te pikken of een van de andere bootjes te verplaatsen.

Van der Vliet kijkt naar de tijd. 18.43. Hij heeft de neiging om een scherpe bocht te maken, maar weet wat de handleiding zegt: snelheid houden tot op het laatste moment, zigzaggen, waterkanonnen, prikkeldraad langs de reling. De Maasborg heeft prikkeldraad, lange slangen met water aan dek, veiligheidsplaten voor ramen. Het is niet genoeg tegen een aanval met dit tempo.

'*Satcom* nog open?' vraagt hij.

'Nog open.'

'Stuur een korte ping naar de rederij. Daarna uit.' Hij praat voordat hij denkt. Tijd winnen.

De stuurman tikt en stuurt één zin: '*Suspected piracy approach; BMP in effect; proceeding to citadel; position follows.*'

Een seconde later dooft het groene lampje boven de satcommodule. Iemand beneden heeft de feed losgetrokken.

'Ze zijn op het dek,' meldt de stuurman, al is dat overbodig.

De verwachte klap bij de toegang tot de brug blijft uit. Zonder explosie of gebonk klikt het slot, waarna de deur rustig opengaat.

Hebben ze die van binnenuit ontgrendeld via het kabelgootje? Of hadden ze een tool voor het kastje naast de deur? Van der Vliet voelt zijn lichaam verstarren en dwingt zijn schouders omlaag.

Er stapt één man naar binnen. Midden dertig. Donker haar onder een helm. Gezicht deels bedekt met een halsdoek. Hij beweegt zonder haast, maar doelgericht, alsof hij

de ruimte al kent. Gps-tracker om zijn pols, de lens van de nachtkijker opgeklapt tegen de helm. Geen insignes, al zijn kleding is zwart.

Hij richt zijn wapen. Niet overdreven dramatisch, eerder beleefd, zegt hij in het Engels: 'Handen waar ik ze kan zien.'

Van der Vliet spreidt zijn vingers. '*Calm down*,' zegt hij. Geen overdreven heroïek. Beroepseer is geen bravoure.

De man scant de ruimte, kijkt door het raam naar buiten, knikt naar iemand op het dek. Dan loopt hij door naar de zijhut, de kleine kamer waar de kaartenkast staat en de satcombedrading binnenkomt. De deur valt dicht. Korte stilte. Van der Vliet hoort het gedempte knerpen van ducttape, een klik van een schakelaar die niet bij deze brug hoort.

Hij ziet de stuurman in een reflex naar het AIS kijken. Het scherm toont nog steeds de drie tankers aan de horizon. De rest is leeg.

De deur van de zijhut gaat weer open. De man komt terug, stopt een compacte satelliettelefoon weg. Hij wijst met zijn kin naar het AIS-paneel. 'Uit. Nu.'

De eerste stuurman aarzelt en kijkt naar Van der Vliet. Die knikt. Dan doet de stuurman wat hem gezegd wordt. Het AIS-icoon op het scherm dooft. 18.41 is de laatste tijdstempel die het systeem vastlegt.

De man knipt met twee vingers, een kort gebaar. 'Jullie blijven hier,' zegt hij. 'Doe niets geks. We blijven aan boord. Voorlopig.'

Op het CCTV-scherm zien ze dat een tweede aanvaller bij het stuurhuisraam blijft staan, rug tegen de stalen stijl, wapen omlaag. Alles verloopt gedisciplineerd.

Beneden bewegen twee figuren zich langs de containers. Eén draagt een opgerolde ladder, de ander trekt een kabel

uit een lasdoos, rolt hem op en legt hem in een tas.

De intercom kraakt nog één keer. Een stem uit de diepte van het schip: 'Citadel meldt...' Dan stopt het. Alsof iemand het knopje loslaat zonder de zin af te maken.

Van der Vliet wil vragen wie het is, waar ze zitten, hoeveel er binnen zijn.

Maar hij zegt niets. De regel is nu simpel: blijf kalm en geef geen reden voor escalatie.

De aanvaller loopt naar het raam, kijkt naar de skiffs. Hij tikt met zijn vinger tegen zijn microfoon. 'Brug onder controle,' zegt hij. 'Alles veilig.'

Dan luistert hij even en knikt hij, als tegen iemand die hij al jaren kent. Vervolgens verdwijnt hij weer in de zijhut. De deur valt achter hem dicht.

Door de dunne wand klinken, gedempt maar verstaanbaar, twee stemmen.

Die van de man zelf en via de speaker van zijn satelliettelefoon iemand met een ander Engels accent: Brits, koel en zakelijk. Die stem geeft korte instructies. 'Laat het schip drijven. Er komt contact.'

De man keert terug en gaat zo staan dat hij het hele paneel kan overzien. Zijn wapen is naar beneden gericht, wijsvinger ontspannen erlangs, niet aan de trekker.

Van der Vliet en de stuurman wisselen een snelle blik. Ze blijven zwijgen.

Op de radar verdwijnen de stippen in de ruis van de kust. De navigatieapp toont de scheepvaartroute als een brede baan; de Maasborg drijft er langzaam in, na de laatste correctie van de automatische piloot. De motor draait net genoeg om het roer te laten pakken. De man in het zwart laat het zo.

Procedures zijn nu Van der Vliets houvast. Bemanning

in de citadel, contacten minimaliseren, geen heldendaden verrichten, en voortijdig alarm slaan: de kapitein van de MV Maasborg heeft het allemaal gedaan. Toch staat hij nu machteloos tegenover deze mannen in het zwart die het schip hebben overgenomen.

'Waterkanonnen uit,' zegt de aanvaller, alsof hij een lijstje afwerkt.

'Zijn al uit,' antwoordt de stuurman.

De man knikt. 'Goed.' Hij wijst naar de intercommicrofoon. 'Geen oproepen meer.'

'Als er brand ontstaat, moeten we...' begint Van der Vliet.

'Er komt geen brand,' onderbreekt de man hem. Zijn stem klinkt niet geïrriteerd, hij stelt alleen een feit vast. 'We houden alles onder controle en plegen geen geweld als dat niet nodig is. En jullie ook niet.'

De geur van koffie hangt er nog steeds, ouder nu, bitter. Iemand beneden roept kort iets in een taal die Van der Vliet niet meteen kan plaatsen. Dan hoort hij voetstappen en een dichtslaande deur.

De kapitein denkt aan zijn mensen: de werktuigkundige die altijd te langzaam zijn overall dichttrekt, de kok die een hekel heeft aan roerige havens, de tweede machinist die te veel podcasts luistert onder werktijd. Zitten ze binnen? Is de citadel dicht?

Op een van de monitoren is een lege gang te zien, op een andere een dichte deur met een streep licht eronder. Het zegt niets.

'Mag ik een van mijn mannen oproepen om een pomp te checken?' vraagt hij. In zijn eigen stem herkent hij het timbre van iemand die niet verwacht toestemming te krijgen, maar het toch vraagt.

'Nee,' antwoordt de man, nog altijd beleefd. 'Als er iets

gevaarlijk wordt, laat u het mij weten. Dan gaan wij kijken.'

De stuurman brengt zijn gewicht van het ene been op het andere.

De rode noodverlichting pulseert zacht over de consoles. De ventilator in de hoek tikt tegen zijn behuizing, een onregelmatig, metaalachtig ritme dat de verdere stilte nog versterkt.

Van der Vliet legt zijn hand op de tafelrand om niet te bewegen als het niet hoeft. Hij kijkt niet meer naar de klok. Hij denkt niet aan onderhandelingen, of losgeld, of nieuwsberichten die morgen komen. Dat zijn dingen voor later, voor de mensen aan wal. Zijn werk is nu: geen fouten maken, rustig ademhalen, afwachten.

Buiten maakt de schemering langzaam plaats voor duisternis. De kustlijn vervaagt tot een tandeloze rand. De Maasborg drijft rustig voort. Op de brug zoemt de apparatuur alsof het een gewone avond is. De rode lamp blijft knipperen, kalm, alsof hij de maat aangeeft.

2

Den Haag, de dag erna

De ochtend begint met beeldschermen. In de vergaderzaal op de vierde verdieping van Justitie draaien drie nieuwszenders door elkaar, zonder geluid. Onder in beeld loopt een tekstregel met steeds dezelfde woorden in wisselende volgorde: kaping, Golf van Aden, Nederlands vrachtschip. Een droneshot van een roestkleurige romp keert telkens terug. Iedereen weet dat dit promotiebeelden van de rederij zijn; niemand zegt het. Het is duidelijk waar het om gaat.

De voorzitter van het overleg – de directeur Operaties – opent zijn laptop en kijkt de tafel rond. De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV), de Zeehavenpolitie, de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD), Defensie, Buitenlandse Zaken, twee juristen, en een vertegenwoordiger van de rederij met een telefoon die onafgebroken trilt. In de meeste kopjes staat koffie koud te worden.

'Geef me de feiten,' zegt de voorzitter.

De man van de Zeehavenpolitie leest voor van zijn laptop: 'MV Maasborg, Nederlandse vlag. Laatste bevestigde

AIS: 18.41 lokale tijd. Daarna stopt het signaal. Satcom valt kort erna weg. Laatste eigen bericht: BMP-maatregelen geactiveerd, citadelprocedure gestart. Verbinding verbroken.'

'Bemanning?' vraagt de jurist van Buitenlandse Zaken.

'Twintig personen, gemengde nationaliteiten. Zes Nederlanders. We weten niet of iedereen de citadel heeft bereikt.'

De kolonel van Defensie houdt zijn presentatie strak. 'Operatie Atalanta, de Europese antipiraterijmissie bij Somalië, patrouilleert in de regio. De bewaakte transitroutes door de Golf van Aden waren druk gisteravond. Geen Nederlands fregat in de buurt. Een Frans schip kan mogelijk reageren, maar alleen met nauwkeurige positie, en dan nog spreken we over uren. Zonder zichtlocatie is een boarding niet realistisch.'

'Satellietbeelden?' vraagt de NCTV-adviseur.

De MIVD-analist vertelt: 'We hebben van vannacht commerciële beelden opgevraagd, tijdvenster vanaf de schemering tot vanochtend vroeg. Daarnaast lopen er eigen verkenningen. Dat kost tijd, maar het kan aanwijzingen geven: lichtbronnen aan dek, skiffs als schaduw, ankerlijnen. Verder zien we in onze kanalen al weken toegenomen organisatiegraad langs de kust van Puntland. Bijvoorbeeld de aanschaf van nieuwe buitenboordmotoren, logistiek van brandstof en voedsel en vaste tussenpersonen aan wal.'

De man van rederij Verdonschot neemt het woord met een stem die zwaarder klinkt dan je zou verwachten van iemand met zijn fragiele postuur. 'Onze verzekeraar heeft het crisisprotocol geactiveerd. Er staat een onderhandelaar klaar, conform de standaardprotocollen die reders in dat gebied volgen. Wij hebben twee prioriteiten: duidelijk-

heid in de communicatie en zo snel mogelijk een bewijs van leven. De zes Nederlandse families bellen al.'

De NCTV-adviseur zegt wat hij hoort te zeggen. 'We onderhandelen niet met criminelen.' Dan, bijna in dezelfde adem: 'We houden de risico's onder controle. Bewijs van leven kan, maar getimed en via het juiste kanaal.'

De voorzitter laat zijn blik over de vergadertafel gaan. 'We gaan een tweesporenbeleid uitzetten. Een: diplomatiek en juridisch zuiver – Buitenlandse Zaken onderhoudt contacten in de regio; de rederij en verzekeraar beheren het onderhandelingskanaal; de NCTV zorgt voor afstemming en eenduidige communicatie. Twee: we starten een discrete verkenning om feiten te krijgen die we anders niet snel hebben: huidige positie of ligplaats, staat van de bemanning, en – zodra mogelijk – de aansturing aan wal. Geen operaties aan boord, geen zichtbare bewegingen, minimale kring. We hanteren één aanspreekpunt voor dit spoor.'

De jurist van Justitie vraagt naar het mandaat. 'Wat is de begrenzing? Wie autoriseert een mogelijke escalatie?'

'Verkenning en informatievergaring, geen interventie,' zegt de voorzitter. 'Rapportage rechtstreeks aan deze tafel. Escalatie naar operationele inzet alleen na besluitvorming op niveau. Eén lijn naar buiten; geen losse statements.'

De kolonel van Defensie knikt. 'Wij leveren ondersteuning: bereik, contact met bondgenoten, relevante beelden. Ook als die niet "af" zijn, zolang het helpt.'

'Goed,' zegt de voorzitter. 'Dan spreken we nu kort de context door. Zodat we op één lijn zitten.'

De MIVD-analist klikt iets aan op zijn laptop. Meteen verschijnt de Golf van Aden op een groot scherm aan de wand. Aan de zuidrand tekent zich de Somalische kust af, met inhammen en lange open stukken.

‘Dit is de route waar het om gaat,’ vertelt hij. ‘De Golf van Aden is de toegangsweg naar Suez. Olie, containers, bulk: alles komt hier langs. In de periode van 2008 tot 2012 was deze route bij piraten enorm populair. In de grafiek zie je een golf van kapingen. Daarna zakten die activiteiten in dankzij onze internationale patrouilles en zelfbeschermingsmaatregelen. Sinds vorig jaar zien we een heropleving. Niet massaal, wel merkbaar, en anders van karakter. Minder chaotische acties van kleine groeperingen maar meer georkestreerd.’

Hij zoomt in op het noordoosten van Somalië. ‘Dit is Puntland. Semiautonome regio, bestuurlijk los van Mogadishu. Geen volwaardige kustwacht, wel lokale handhavingsmacht, die per district verschilt. De kust is grillig: baaien, inhammen, zandplaten. Bekende ankerplaatsen voor kapingen zijn Eyl, Hafun, soms Hobyo – iets zuidelijker – en verder kleinere kreken zonder naam. De werkwijze herhaalt zich: skiffs vertrekken vanaf een groter vaartuig, vaak een vissersdhow of klein moederschip. Eén skiff fungeert als schild of afleider; de andere gaan voor de overname van het doelwit. Na de kaping helpt de dhow als scherm of trekker richting de kust. Aan de wal gaat je schip voor anker, halen ze brandstof en water aan boord, en starten ze de onderhandelingen, vaak vanuit een compound op de klif. De uitvoering is lokaal, de regie niet altijd.’

‘Wie regisseert dat dan?’ vraagt de rederijman.

‘Dat is de vraag,’ zegt de analist. ‘We zien financiële stromen via Dubai, Mogadishu en soms Mombasa. Contacten lopen via clans en tussenpersonen. Waarschijnlijk is er een onderhandelaar of facilitator elders. Daar is geen bewijs voor, maar we zien wel een patroon.’

De kolonel leunt op zijn ellebogen naar voren. ‘Wat voor

ons vooral relevant is, is het volgende: zelfs als we weten waar ze liggen, is een overval op zee in een inham zonder luchtdekking praktisch onhaalbaar en politiek onwenselijk. Wat wel kan is *situational awareness*, de rederij informeren, de verzekeraar adviseren over timing. En ons voorbereiden op het moment waarop ze weer in actie willen komen.'

De voorzitter knikt, kijkt rond en vat het overleg samen. 'We hebben samenhang. We missen een locatie en informatiekanalen op het vasteland. Dit is het gat dat we vandaag willen dichten. Voor het discrete spoor schakelen we XS2 Resolve in.'

'XS2 Resolve?' echoot de man van rederij Verdonschot.

'Dat is het bureau van Dick de Vries, die bij Defensie vandaan komt. Ze doen operationeel werk met voormalige Special Ops-mensen,' legt de voorzitter uit. 'XS2 Resolve werkt kleinschalig, binnen de gestelde kaders, en snel. We zorgen dat De Vries één lijn krijgt met de rederij. Het zal zijn taak zijn om posities te bepalen, de staat van de bemanning te achterhalen, en in grote lijnen de organisatie aan wal in kaart te brengen. Daarbij nemen we geen extra risico's met het schip. Akkoord?'

Er volgt geen formele stemming. Iedereen knikt. Buiten doet de zon een poging door het wolkendek te prikken.

Buitenlandse Zaken vraagt het woord. 'En de families? We willen vandaag nog een belronde doen. Niet om nieuws naar buiten te brengen, maar om te zeggen dat er een contactpunt is voor hun vragen en dat we volop bezig zijn. Zou er een formele tekst opgesteld kunnen worden die niks belooft wat we niet kunnen leveren?'

'Stel die maar op in samenwerking met de NCTV,' zegt de voorzitter. 'Kort, feitelijk, zonder tijdschema's. Eén boodschap.'

De rederijman maakt gehaast notities. ‘Onze veiligheidschef heeft de indeling van het schip paraat, en de citadelplattegrond, de crewlijst, het schema van de waterkanonnen, de posities van het prikkeldraad – en de contactgegevens van de satcomprovider. Ook de laatste VHF-logs, voor zover die zijn opgeslagen.’

‘Stuur dat allemaal naar De Vries,’ instrueert de voorzitter. ‘Niet mailen. Geen distributielijst. Alles uploaden via een beveiligd kanaal.’

Het overleg duurt nog twintig minuten. Daarbij herhalen ze de afspraken totdat iedereen ze zonder papier kan reproduceren. De tv aan de muur blijft het nieuws brengen, zonder dat iemand kijkt.

3

Den Haag, diezelfde morgen

Het Nederlandse kantoor van XS2 Resolve ligt aan een alledaagse Haagse zijstraat. Vier bouwlagen baksteen, portieken met vrijwel overal dezelfde belplaten, fietsenrekken.

Binnen zit Dick de Vries achter zijn bureau. Halverwege de vijftig, strakke bewegingen, nuchtere blik. Zijn werkplek houdt hij sober, met meestal niet meer dan een laptop, een blocnote en een pen binnen handbereik.

Aan de lange wand van zijn kamer hangen kaarten: de Golf van Aden, de Hoorn van Afrika, scheepvaartroutes met stiftlijnen. Een whiteboard ernaast, half volgeschreven met namen en pijlen.

De telefoon gaat. Hij neemt op, noemt zijn naam, luistert en schrijft mee.

'Begrepen,' zegt hij. 'Laatste AIS 18.41, citadel gemeld, satcom weggevallen. Rederij heeft de crisiscel opgetuigd, onderhandelaar stand-by. Twee sporen. Voor ons: verkenning, geen interventie. Eén lijn naar u terug.'

Even blijft het stil aan de andere kant van de lijn. Dick grijpt zijn kans.

‘Ik wil het indelingsplan van het schip, de citadelindeling, de crewlijst met functies, het CCTV-overzicht en het schema van waterkanonnen en prikkeldraad. Verder: de gegevens van de satcomprovider en het contractnummer plus een technisch contact. De marifoonlog van de laatste 24 uur en opnames van de interne omroep als die worden opgeslagen. En één direct nummer van uw veiligheidschef waar altijd wordt opgenomen.’

Vervolgens hangt hij op en belt hij rederij Verdonschot.

De veiligheidschef van de rederij neemt op alsof hij al de hele nacht klaarzat. ‘Van Oetelen, rederij Verdonschot, goedemorgen.’

‘De Vries, XS2 Resolve. Vanaf nu werken we via één lijn. U belt alleen dit nummer. U houdt van ieder gesprek een log bij: tijd, beller, duur, strekking. U zegt niets toe. Het contact met de families loopt via Buitenlandse Zaken; u bevestigt ieder bericht en verwijst door. Ik stuur u zo een beveiligde link. Lever daar in één keer het indelingsplan, de citadelschets, de crewlijst, het CCTV-overzicht, het schema van waterkanonnen en prikkeldraad, de satcomgegevens en de VHF/PA-logs in. Ik bel u terug zodra ik iets heb wat verschil maakt. Niet eerder.’

‘Begrepen,’ antwoordt de veiligheidschef. En dan, na een korte stilte, wat zachter: ‘De kapitein werkt al decennialang voor ons bedrijf. Als zijn vrouw belt, wat kan ik dan zeggen? Naar waarheid antwoorden?’

‘Zeg dat we feiten verzamelen en geen lucht verkopen,’ adviseert Dick. ‘Dat geen bericht op dit moment beter is dan geruchten. En dat er één nummer is voor vragen, maar niet het onze. Meer niet.’

Hij legt neer en zet bovenaan het whiteboard MAASBORG. Daaronder drie kolommen: Positie – Crew – Ka-

naal. En na even nagedacht te hebben nog een vierde: Beperkingen. In de lege vakken schrijft hij alvast: 'AIS 18.41', 'citadel onbekend vol', 'verzekeraar stand-by'.

Vervolgens belt hij Defensie.

'Ik heb zo snel mogelijk commerciële satellietbeelden nodig vanaf het invallen van de schemering gisteren tot aan vanochtend, over het noordoosten van Somalië, met resolutie die toelaat om skiffs en ankerlijnen te zien. Als er militaire beelden zijn die u kunt delen, prima, ook zonder annotaties. Daarnaast wil ik opnames van de marifoon rond 18.30-19.00 uur lokale tijd.'

Hierna belt hij de militaire inlichtingendienst.

'Geef me de relevante intercepten van de afgelopen 72 uur met de trefwoorden Eyl, Hafun, Bosaso, Garowe. Niet alleen de samenvatting; ook de exacte passages met tijdstempel. Als er gesproken wordt over ankerplaatsen, dhows of brandstof, wil ik die fragmenten.'

Meteen daarna belt hij de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.

'Ik wil één contactpersoon die mij direct belt zodra er politieke druk ontstaat om "iets" te ondernemen. Geen cc's. Breng Buitenlandse Zaken op de hoogte dat ik alle tekst voor de families wil zien voordat die de deur uit gaat. Ik let op toon en feitelijkheid, niet op de vorm.'

Hij laat zijn dienstcoördinator komen: Sanne Koster, eind dertig, rustig van toon en precies in haar formuleringen. Ze gaat tegenover hem zitten en neemt de vier prioriteiten op het whiteboard over op haar lijstje: positie, crew, kanaal en beperkingen.

Ze legt haar tablet dwars voor zich en kijkt hem afwachtend aan. Samen nemen ze de checklist door.

'Positie,' zegt Dick. 'We starten met beelden en met de

namen die we kunnen verzamelen aan wal. We kunnen ons niet focussen op beweging buiten het kantoor tot we weten welke baai de toegang vormt en wie daar de sleutel heeft. We benutten bestaande lijnen; geen losse calls ter plekke.'

'Crew,' neemt Sanne het volgende punt over. 'We brengen de functies in kaart en bepalen wie de citadel waarschijnlijk leidt. We willen weten wie op kritieke posten zit en wie medische risico's heeft.'

Dick knikt en kijkt op zijn laptop.

'Kanaal,' vervolgt hij. 'De verzekeraar voert de gesprekken wanneer die op gang komen. Wij brengen in kaart wie er opneemt aan de andere kant: mogelijk een naam, accent, eventueel een herkenbaar script. Sowieso gaat er geen eigen tekst van een van de andere partijen de lijn in zonder akkoord van ons.'

'Beperkingen,' gaat hij meteen verder. 'Geen acties aan boord. Geen perscontact. Geen tweede contactnummer voor families. Gevoelige info niet per e-mail. Alles via de afgesproken beperkte kanalen.'

Als op commando piept juist op dat moment het beveiligde kanaal. De rederij uploadt het indelingsplan, de citadelschets en de crewlijst. Dick opent niet alles meteen. Hij verdeelt de informatie.

'Ik wil over twintig minuten drie kernpunten: positie van het schip vanuit de lucht, maar ook vanaf het water, en de toegangspunten die te ontwaren zijn. Ook moet je me alle informatie die er is brengen over de kapitein, zijn stuurlieden, de hoofdwerktuigkundige, de elektrotechnisch officier en de citadelleider. Verder wil ik weten wat de blinde hoeken van de CCTV zijn.'

Terwijl Sanne het kantoor verlaat, trilt Dicks telefoon